DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is ƒ 10. - rec. voor *Soerabaya*, en ƒ 12.— rec. franco per post.

WOENSDAG 13 SEPTEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 37. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA 1854

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN,

Van den 2den September tot den 6den September Nos. 70—71.

De Gouverneur-Generaal heeft op heden weder aanvaard het dagelijksch beheer van zaken, tijdelijk opgedragen aan den staatsraad in buitengewone dienst, waarnemenden vice-president van den raad van *Nederlandsch-Indie*, *J. P. C. Ruloffs*:- onder dankbetuiging aan den Staatsraad voornoemd voor de in dat beheer op nieuw bewezen diensten.

De Jungd. Algemeene Secretaris,

BATAVIA,
1 *September* 1854.

DE WAAL.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Benoemd: Tot griffier bij den raad van justitie te Makasser, mr. Th. K. van Slingerlandt, thans werkzaam op het parket van den prokureur-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, tevens lid in den landraad der stad en voorsteden van Batavia.— Tot posthouder der Karimon-Eilanden, onder de residentie Japara; J. van Lingen, thans derde kommies ter algemeene secretarie.— Tot assistent resident van Modjokerto, residentie Soerabaija, J. H ten Cate, thans assistent-resident van Japara, residentie Japara - Ten burele van den direkteur-generaal van financien. Tot hoofdkommies, de eerste kommies R. J. W. MacGillavrij — Tot eerste kommies, de tweede kommies G. A. G. P. Ruloffs.— Tot tweeden kommies J. H. M van Slooten, laatst tweede kommies bij den direkteur-generaal van financien, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, thans op non-aktiviteit

Goedgekeurd: Dat door den raad van justitie te Makasser, is benoemd: Tot buitengewoon substituut griffier bij die regtbank. L. A. Misero, thans eerste klerk ter griffie van dien raad; en zulks buiten bezwaar van den lande.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Bevorderd: Bij het korps genie en sappeurs. Tot kolonel, direkteur der genie en inspekteur der sappeurs, de luitenant kolonel der genie W C von Schierbrand.

Eervol ontslagen: Op zijn verzoek, uit Zr Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kolonel, direkteur der genie en inspekteur der sappeurs, jhr. R. G. B. de Vaijnes van Brakell.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(Voor het land.) De Resident van *Soerabaya* brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **DINGSDAG** den 19den *September* e. k. des 's namiddags ten 4 ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar *Europa* met de overland-mail.

SOERABAYA,
5 *September* 1854.

De Resident,
Namens denzelven,
De Secretaris,
VAN COEVORDEN.

(Voor het land.) De resident van *Soerabaya*, maakt bij deze bekend, dat op *Vrijdag den 22sten September* aanstaande, des morgens ten 9 uur, ten zijnen burele, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, overeenkomstig het reglement op de uitbestedingen (Staatsblad 1829 No. 67) eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, voor den OVERVOER van ZOUT uit de hoofd depôt pakhuizen der afdeeling *Grissee* naar de binnenlandsche verkooppakhuizen te *Djerebeng*, *Modjokerto*, *Plosso*, *Porrong*, *Sidokarie*, *Babat*, *Doekoen* en het verkooppakhuis ter hoofdplaats *Soerabaija*, waarvan de voorwaarden dagelijks, met uitzondering van den zondag, ter lezing liggen aan het residentie bureau.

Gegadigden worden verzocht hunne inschrijvingsbilletten vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding aan hem resident te doen geworden en bij de uitbesteding in persoon tegenwoordig te zijn dan wel zich te doen vervangen door behoorlijk daartoe gekwalificeerde personen.

SOERABAYA,
1 *September* 1854.

De Resident voornoemd,
VREEDE BIK.

(Voor het land.)

DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS.

TE SOERABAYA,

In ervaring gekomen zijnde, dat sommige ouders en voogden in twijfel verkeeren, omtrent het regt begrip van het aangenomen beginsel, ten aanzien van de klassificatie der kinderen, voor wier opname bij de Gouvernements-scholen alhier aanvrage wordt gedaan, brengt mitsdien ter kennisse van allen die zulks mogt aangaan, dat bij de eerste school alleen worden toegelaten, kinderen vallende in de termen van de 1e, 2e, en 3e klasse van betaling, waaronder gerangschikt worden, zij wier ouders genieten of hebben genoten, eene bezoldiging of een daarmede gelijkstaand middel van bestaan, van ƒ 150 's maands en daar boven: terwijl alle overigen daarbeneden in de cathagorie vallen van de 4e, 5e en gratis klasse, of van die voor de tweede school bestemd; behoudens echter, dat het aan een ieder is vrijgelaten, om hunne kinderen of pupillen, op uitdrukkelijke aanvrage, te doen begrijpen onder de klassificatie der eerste school.

SOERABAYA,
4 *September* 1854.

De Subkommissie voornoemd,
P. VREEDE BIK.
TER ORDONNANTIE,
De Secretaris,
J. HAGEMAN JCz.

(Voor het land.) Debiteuren aan het Vendu-kantoor te *Soerabaya*, over de maand *Mei* jl. welke nog achterlijk zijn in de voldoening hunner schulden, worden bij deze herinnerd dat de aanzuivering daarvan uiterlijk op ultimo dezer, zal moeten plaats hebben, indien zij zich tegen geregtelijke vervolging willen vrijwaren.

SOERABAYA,
5 *September* 1854.

De Superintendent van gemeld kantoor,
J. J. MODDERMAN.

(Voor het land.) Ten kantore van den ondergeteekende gedeponeerd zijnde, de ondervolgende regalen, zoo worden belanghebbenden verzocht tegen betaling der verschuldigde regten dezelve te willen doen afhalen, als:

1 kist	adres	GRANPRÉ MOLIÈRE & Co.	Allen aangebragt per het Ned. schip *Elise Susanne*
1 id.	„	SCHIMMELPENNINCK.	
1 id.	gemerkt	†O† 524.	
1 id.	„	§G S§.	
1 id.	„	[H].	
1 id.	„	B R § 10.	
1 id.	„	B § 504.	
1 id. (geëmballeerd)		Zonder merk.	
1 pakje	adres	A. VAN SPALE.	
1 id.	gemerk	I a I 234.	

en

1 kistje gemerkt E & C § 540. Aangebragt per het Ned schip *Staatsraad Baud.*

SOERABAYA,
1 *September* 1854.

De kontroleur der inkomende en uitgaande regten,
J. M. ADMIRAAL.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Donderdag den 14den September 1854.

Voor de toko van den Heer G. Behrend in de stad, van diverse toko-goederen.

Op Vrijdag den 15den September 1854.

Uitbesteding ten kantore van den Resident alhier voor den afvoer van producten en vervoer van zout in de Residentie *Kediri*

Op Zaturdag den 16den September 1854

Bij de marine pakhuizen alhier voor rekening van het gouvernement van overtollige en onbruikbare marine-goederen.

Op Maandag den 18den September 1854.

In de kampong *Gilie*, bij wege van Executie van een steenen met pannen gedekt huis staande op gouvernements grond en andere losse goederen toebehoorende aan Pa Masnaip

Op Dingsdag den 19den September 1854.

Voor de woning van den luitenant Diepenbroek, naast de stads apotheek alhier van meubelaire-goederen.

Op Woensdag den 20sten September 1854.

Voor de toko van den Heer Martens, in de Boomstaat, van diverse toko-goederen.

SOERABAYA, den 13den September 1854.

— Op gister arriveerde alhier de gezagvoerder *Thomas M. Craig* van de te *Singapore* te huis behoorende engelsche bark *Jomima Pareira.* Dit vaartuig, te *Amperan* beladen voor *Singapore*, vertrok van daar op den 31 *Augustus*, ll. naar deszelfs bestemming, alles wel aan boord. Toen het vaartuig op het punt was, de passage tusschen Goa-Goa en Raäs in te zeilen, terwijl tot dat einde bij toenemende stijve koelte moest worden opgeloefd, haalde het buitendien zeer ranke vaartuig sterk over, en schoon alle pogingen werden aangewend door het bergen van zeilen als anderzins, het schip te *regten*, sloeg het spoedig daarna geheel om, en zonk binnen 15 minuten in 30 vadem water.

Dit ongeluk vond zoo plotseling plaats dat geen tijd bestond om de sloepen uit te zetten of te strijken, en al de opvarende vonden zich als het ware in een oogenblik aan de golven prijs gegeven; eenige planken en watervaten die los op het dek lagen, en kippenhokken, en die nu boven dreven, dienden de equipage zich voor het oogenblik te redden. De hekjol, die men had kunnen los snijden, doch niet gauw genoeg klaren, kwam spoedig weder boven drijven en verschafte den gezagvoerder de gelegenheid, eene vrouw, die op het punt was van te bezwijken, daarin te bergen. Geholpen door den stroom landden na eenen nacht van angst en levensgevaar, 19 personen op een klein onbewoond eiland van de groep, van waar zij met behulp der geborgene jol naar poelo *Raäs* overstaken terwijl 13 personen werden vermist.

Het hoofd van dat eiland verzorgde de schipbreukelingen en zond dadelijk vaartuigen uit om zoo mogelijk de nog vermisten op te zoeken, doch mogten zijne menschlievende pogingen slechts gedeeltelijk gelukken, daar van de 13 personen slechts 4 op andere eilanden werden gevonden en naar poelo *Raäs* overgebragt, zoodat 9 personen, waaronder de opperstuurman, *Harcourt Stewart* de slagtoffers zijn geworden van dit betreurenswaardig ongeval.

Door de zorg van het hoofd van poelo *Raäs* werden de geredde schipbreukelingen naar *Sumanap* overgevoerd, alwaar zij met de meeste menschlievenheid werden ontvangen en verzorgd en voorts na een verblijf aldaar van 4 dagen, naar *Soerabaya* bevorderd alwaar zij op gisteren zijn aangekomen. Schip en lading zijn totaal verloren.

— Door den heer *H. Chevalier*, gezagvoerder van het partikuliere stoomschip *Makassar*, zijn onlangs alhier aangebragt 26 personen, uitmakende de bemanning van het verongelukte Portugesche driemastschip *Don Alphonso*, kapitein *Antonio José de Santa Anna.*

Te *Benkoelen* vernam kapitein *Chevalier*, den 17den Augustus 1854, dat genoemde koopvaarder ter hoogte van *Kauer* (westkust van *Sumatra*), in eenen zinkenden en reddeloozen toestand was gestrand.

Terstond werd besloten naar de plaats des ongeluks te stevenen, en te beproeven de bemanning van daar af te halen en zooveel mogelijk van de lading te redden.

Den volgenden dag kwam de *Makassar* ter plaatse waar de schipbreukelingen zich ophielden.

Hoezeer de deining hoog en de branding zwaar was, slaagde men er in met de barkas van de *Makassar* en twee van het schip overgebleven sloepen de schipbreukelingen behouden aan boord van de *Makassar* te brengen.

Het schip werd nagenoeg geheel verbrijzeld aangetroffen: een klein gedeelte van het achterschip lag nog in de branding. Volgens mededeeling der geredden, hadden zij reeds 17 dagen aldaar doorgebragt.

Van de volle lading was niets anders dan eenige aan strand gespoelde rotting geborgen.

Door de zorg van het bestuur te *Batavia*, zijn de gezagvoerder en stuurlieden naar *Singapore* vertrokken, terwijl de overige schepelingen engagementen hebben gevonden op andere schepen.

— Men schrijft van *Cheribon* den 25sten Augustus:

Op den 21sten dezer zijn alhier met eene sampan uit zee aangekomen drie inlanders, volgens hunne opgaven genaamd *Abdul Samat*, *Kassieman* en *Kassaneman*, de eerste en tweede woonachtig te *Palembang* en de derde te *Goenong-to* in de residentie *Soerakarta.*

Deze personen hebben verklaard dat de te *Palembang* te huis behoorende schoener *Cornelia*, gezagvoerder *Tjia Kimsiang*, op welk vaartuig *Abdul Samat* als toekang petah (zorger voor de lading) en *Kassieman* als timmerman diende, in het laatst van Junij jl. van *Palembang* naar *Samarang* is vertrokken, en, na aldaar eenige dagen verbleven te zijn, is gezeild naar *Tagal*, tot het innemen eener lading rijst: — dat van *Samarang*, als passagiers zijn medegegaan 60 javanen, waaronder *Kassaneman*, allen het voornemen hebbende om zich ter bedevaart naar *Mekka* te begeven; — dat de *Cornelia*, in den achtermiddag van Zaturdag den 19den dezer, van *Tagal* onder zeil is gegaan naar *Singapore*, tot het afzetten aldaar der passagiers, maar reeds in denzelfden avond een zoodanig lek heeft bekomen, dat pompen niets meer hielp, en dat het schip omstreeks middernacht reeds in zinkenden staat verkeerde; — dat men toen het eenige vaartuig dat zich aan boord bevond, zijnde de sampan, waarmede de 3 personen hier zijn aangekomen, te water liet, maar dat zoo vele menschen gelijktijdig daarin sprongen, dat de sampan omkantelde en door den golfslag al verder en verder van het schip verwijderd werd; — dat zij met hun drieën zich aan de sampan bleven vastklemmen, en het hun gelukt is in den voormiddag van den 20sten dezer, bij stil water, dat vaartuig weer om te keeren, ledig te hoozen en daarmede *Cheribon* te bereiken; — dat zij echter met den dag van den 20sten dezer niets meer van de schooner gewaar werden.

Op het ontvangen dezer tijding zijn onmiddelijk de te *Cheribon* gestationneerde kruisboot en twee prauwen majang afgezonden, ten einde in verschillende rigtingen te kruisen en te beproeven om, zoo al niet het schip, dan

ten minste nog eenige menschenlevens te redden.

Die togt is echter vruchteloos afgeloopen. Den 24sten Augustus zijn de kruisboot en praauwen-majang, op ieder waarvan een der geredde personen geplaatst was, teruggekeerd, met de tijding dat het schip op ongeveer eene duitsche mijl O. N. O. van *Oedjong tanah* (ook wel *Oedjong toeah* genaamd) tusschen *Cheribon* en *Indramaijoe*, in zeven vadem water is gezonken; dat een der masten nog zigbaar is en 6 à 7 voeten boven water uitsteekt, maar dat men nergens, in welke rigtingen men zich ook begeven heeft, een der schipbreukelingen heeft kunnen ontdekken.

Het is dus hoogstwaarschijnlijk dat de gezagvoerder, de overige opvarenden en passagiers, ten getale van 75 personen, allen hun graf in de golven gevonden hebben.

De drie geredde personen worden hier verpleegd, en zullen met de eerste geschikte gelegenheid naar hunne woonplaatsen terug gezonden worden. (*Jav. Courant.*)

— Een particulier schrijven van Montrado, dd. 1 Augustus, deelt ons een dapper wapenfeit van een dier moedige officieren mede, die nu sedert geruimen tijd op Borneo's Westkust met vermetele, telkenmale weder het hoofd opstekende opstandelingen te strijden hebben en wij vermeenen onzen lezers geene ondienst te doen, dit wapenfeit hier te vermelden. Immers het is de streelendste belooning voor den krijgsman, dat hij zijne diensten door het algemeen erkend ziet, dat hij weet, dat zijne daden naar waarde geschat worden en hij eene geregte aanspraak heeft verworven op de erkentelijkheid van hen, die vredig en rustig, ver van het oorlogstooneel verwijderd, zich geen denkbeeld kunnen vormen van een veldtogt in Indie, van al de vermoeijenissen en ontberingen, waaraan onze dappere krijgslieden daarbij zijn blootgesteld of van den verraderlijken aard der vijanden, die zij het hoofd moeten bieden. Eere daarom wie eere toekomt! en geen floers der vergetelheid bedekke de roemrijke daden van hen, die hun leven voor Vorst en Vaderland, voor de belangen van den Staat veil hebben.

Bekend is het hier, dat de Chinesche muitelingen onverwachts getracht hebben onze dappere krijgsmagt te Montrado te overrompelen en te vernielen, dat zij in grooten getale in de nacht van den 19 Julij een aanval op de drie versterkte kongsiehuizen aldaar hebben ondernomen, manmoedig werden terug geslagen, doch niet te min in den omtrek, zich overal versterkende, genesteld bleven en van daaruit gedurende 13 dagen onze troepen bestookten en dag en nacht verontrustten. Talrijk waren dan ook weder de vermoeijenissen, gevaren en het gebrek, waaraan onze dapperen gedurende die 13 dagen en 13 nachten zijn blootgesteld geweest, dan de, den Nederlandschen krijgsman eigen moed, vastberadenheid en bedaardheid zegevierden in het einde over die vermetelen, die, zooals wij hopen, het niet ligtelijk weder zullen wagen den Hollandschen Leeuw te tarten.

De bâzâr te Montrado was in den nacht van den 25 Julij door hen voor het grootste gedeelte in de asch gelegd. Den volgenden dag zag men in de nabijheid van het kongsiehuis *Habok*, op een afstand van ongeveer 900 passen, twee hunner bentings verrijzen, waaraan zij daags onvermoeid werkten, totdat op den 27 Julij, des morgens ten 7 ure, door hen een lillavuur op het kongsiehuis werd geopend. Eene dier bentings bragt zijne projectielen met een vervaarlijk gedruisch tot op een honderdtal passen achter het kongsiehuis en nadat dit eenigen tijd geduurd had, werden de Chinesche aanvallers, geen goed vertrouwen in de uitwerking dier projectielen schijnende te stellen, en door de onzen niet beantwoord wordende, zoo overmoedig, dat zij met het geweer in de hand den berg afkwamen, hun oorlogsvaandeltje op 150 passen van dat huis plantte en nu, met de ijzeren staafjes uit hunne geweren, dood en verderf in onze gelederen dreigden te brengen.

Dan die euvelmoed was te stuitend voor de dapperen 1 luitenant van het 7 bataillon infanterie *P. M. Gallas*; die terging te vermetel en in aller ijl 55 manschappen van de 2 compagnie (Inlandsche) van dat bataillon tot zich roepende, stormde hij met den sabel in de vuist, eerst op den vijand en, deze voor hen uitvlugtende, op zijne bentings in, beklom die persoonlijk het eerst, hieuw alles om zich heen neder en dwong door zijne onverschrokenheid en den moed zijner brave Inlandsche soldaten den vijand, 400 man sterk, met achterlating van eenige dooden, eenige vaatjes kruid, een grooten metalen lilla en drie tjantoes op de vlugt te slaan, zonder dat hij of de zijnen het geringste verlies ondergingen. Dit voorbeeldelooze wapenfeit verrigtte hij in het gezigt zijner krijgsmakkers, wier hoogschatting hem voorzeker geheel en al ten deele is geworden.— eene hoogschatting, die evenzoo ieder burger van den Staat hem zal toedragen — en zijn dappere daad is weder een bewijs te meer, dat zelfs de overmoedigste en vermetelste vijand terug moet deinzen voor den moed en volharding van Nederlandsch krijgsmagt.

In het hier boven door ons bedoeld schrijven, wordt ook nog een enkel woord van deelneming en leedwezen gewijd aan het verlies van den 2 luitenant van het 7 bataillon *A. Chambry* (*) op den 1 Augustus, aan de gevolgen van drie, bij het vermeesteren van eenige vijandelijke versterkingen, op den 20 Julij, verkregene wonden, overleden. In den beginne koesterde men nog eenige hoop op het behoud van dien jeugdigen, dapperen officier, doch onverhoeds maakte de klem een einde aan zijn leven. Zijne nagedachtenis blijve in eere bij allen, die moed en volharding op waren prijs stellen! (*Java-Bode*)

(*) In de *Javasche Courant* van heden vindt men onder N°. 1441 eene hartelijke aankondiging van het corps officieren van het 7 bataillon infanterie, omtrent het verlies van dien officier, waarin zijn heldenmoed in het ware daglicht wordt gesteld en van de zijde van dat corps officieren gevoelens doorstralen, die het hart des krijgsmans eer aandoen. Naar men zegt, zijn van dat bataillon nog gedurende die dertiendaagsche worsteling, ofschoon niet gevaarlijk, gekwetst de kapitein *G. M. Verspijck*, en den 1 luitenant adjudant *F. J. M. Westerbaen Schmidt* en van het 13 bataillon de 1 luitenant *P. J. L. von Sternbach*, gelijk ook nog van de gansche bezetting van Montrado een dertigtal manschapen, zoo door geweerschoten als door randjan's. Van de zijde des vijands moet het verlies zeer groot zijn geweest; in één gevecht alleen,— en wie telt al de gevechten, die plaats gehad hebben — heeft bij zestig dooden moeten achterlaten.

NEDERLAND.

De uitslag der herstemmingen voor het lidmaatschap van de tweede kamer der staten generaal, is als volgt:

Amsterdam. Geldige stemmen 1686. Gekozen den heer *J. C. Baud*, die 1887 stemmen bekwaam. De heer jhr. *J. P. Cornets de Groot* heeft 599 stemmen verkregen. *Utrecht*. Geldige stemmen 1468. Gekozen de heer mr. *N. P. J. Kien* met 825 stemmen. De heer jhr. mr. *H. A. M. van Asch van Wijck* verkreeg 638 stemmen. *Dordrecht*. Geldige stemmen 1511. Herkozen de heer mr. *P. A. Sander*, die 948 stemmen op zich vereenigde. De heer mr. *P. Blussé van Oud* — Alblas bekwam 563 stemmen.

Wijders is te *Sneek*, in plaats van den heer *Sleeswijk Vening*, die vordering in de staatsdienst gemaakt hebbende, zich aan eene herkiezing moest onderwerpen, doch verzocht had niet meer in aanmerking te komen, voor het nog loopende zitting jaar gekozen de heer mr. *Huguenin*; en te *Tilburg* waar de heer mr. *C. C. A. Beens* zich om dezelfde aan eene herkiezing moest onderwerpen, doch zich weder verkiesbaar had gesteld, is deze heer herkozen.

Men verneemt, dat de commissie van rapporteurs der tweede kamer der staten-generaal, over het wetsontwerp betrekkelijk het reglement op het beleid der regering in Ned.-Indie, bijeen geroepen is tegen Dingsdag, den 11 Julij, des morgens ten 11 ure.

Men leidt daaruit af, dat het voornemen degelijk bestaat, dat ontwerp-reglement nog gedurende de tegenwoordige zitting der kamers te doen behandelen. Inmiddels deelt de *Amst. Cour.* het volgende berigt mede:

„Door eene in 's Hage opgerigte vereeniging, zal, indien ik wel onderrigt ben, aan de tweede kamer worden ingediend een adres tot het houden eener enquête over de O. I. aangelegenheden. Het doel daarvan is om de diskussiën over het Indisch regerings-reglement, zoo mogelijk, te doen uitstellen.

Het is dus te hopen dat reeds op den eersten dag der bijeenkomst al de leden der tweede kamer tegenwoordig zullen zijn."

— Den 22 Julij, heeft te 's Gravenhage in het gebouw *Diligentia*, eene vergadering plaats gehad, van de vereeniging betreffende de kolonien, welke zich den 2den Mei jl. geconstitueerd heeft. In die bijeenkomst heeft de vereeniging besloten, zich te noemen: „*Indisch Genootschap* onder de zinspreuk: „*Onderzoek leidt tot waarheid*" en heeft zij een reglement vastgesteld. Volgens dat stuk, heeft het genootschap ten oogmerk, mede te werken tot verbreiding van kennis, betreffende de Nederlandsche kolonien en bezittingen, tot het bevorderen van hare belangen, in verband tot die van het Moederland, en om, door het bevorderen van het besef van wederkeerige verpligting voor Nederland en zijne kolonien en bezittingen, den band te helpen versterken, die beide aan een strengelt. De werkkring van het genootschap heeft derhalve betrekking tot al de kolonien en bezittingen, zoo wel in de Oost- en Westindiën, als op de kust van Guinea. Het genootschap telt reeds een dertigtal leden, en heeft een definitief bestuur benoemd.

FRANKRIJK.

— Men verneemt dat de Oost-Indische maatschappij, die slechts een gering aandeel genomen heeft aan de wereld-tentoonstelling te Londen, eene som van £ 50,000 heeft toegestaan voor die van Parijs.

— Te Retel en te Denain hebben eenige ongeregeldheden plaats gehad, ten gevolge van de duurte der levensmiddelen. Zij werden echter spoedig onderdrukt.

— De burggraaf de Gabriac, secretaris van legatie te Berlijn, is benoemd tot buitengewoon gezant en minister plenipotentiaris bij de Mexikaansche regering.

— Men heeft in de plant, genaamd *Hydrocotyte*, die in Indië groeit, de eigenschap ontdekt om de melaatschheid te genezen. Naar men verneemt zullen hiermede proeven genomen worden.

ENGELAND.

— De konfidentieele dépêche, welke Lord Aberdeen als secretaris van buitenlandsche zaken (onder het ministerie Wellington) vóór 25 jaren naar St. Petersburg gezonden heeft, en waarin hij zijn oordeel over het verdrag van Adrianopel heeft uitgesproken, is thans aan het parlement overgelegd. Zoo als bekend, is dit tractaat den 14 Sept. 1829 gesloten, de dèpêche is van den 31sten October van hetzelfde jaar. Lord Aberdeen maakt deze dépêche, die een vierde eeuw oud is, openbaar, om de onverbiddelijke tegenstanders zijner staatkunde te bewijzen, dat zij hem ten onregte van sympathie voor Rusland beschuldigen. Hij heeft in deze depêche aan den graaf von Nesselrode te kennen gegeven, dat het tractaat van Adrianopel, hetwelk hij tegelijk met een manifest van het Russische kabinet en eene circulaire van den graaf von Nesselrode ontvangen had, de ernstige aandacht der Britsche regering had tot zich getrokken, en hij veroorloofde zich mitsdien de volgende opmerkingen. Zijne keizerlijke majesteit had vóór het binnenrukken der Russische troepen op het gebied van den Sultan, verklaard geene eerzuchtige of veroveringsplannen te koesteren; hij had herhaaldelijk verklaard dat de instandhouding en niet de vernietiging van het Turksche rijk hem ter harte ging, en dat nog wel, niet uit een romanesk gevoel van edelmoedigheid, maar omdat daardoor de belangen van Rusland het beste gediend zijn. Beantwoordt, zoo vraagt lord Aberdeen nu, het tractaat van Adrianopel aan deze beloften? Het antwoord op die vraag blijve overgelaten aan het bezadigd oordeel van het Russische kabinet. Zekerlijk had de czaar nog veel hardere voorwaarden kunnen stellen, want de Turksche legers waren verslagen, Konstantinopel bedreigd en de in het naauw gebragte sultan was toen door de gezanten van Engeland, Frankrijk en Pruisen overgehaald, de gematigdheid van den czaar volkomen te vertrouwen. Van gebrek aan edelmoedigheid bij den overwinnaar kan wel geen sprake zijn, doch het gesloten tractaat schijnt, in tegenstelling van de gedane beloften, de belangen, de magt, de waardigheid, de tegenwoordige veiligheid en de toekomstige onafhankelijkheid van het Ottomannische rijk gevaarlijk te bedreigen. Rusland, — dit moet erkend worden — erlangde bij dit tractaat geene aanmerkelijke vergrooting van gebied, wat de tegenwoordige aardrijkskundige uitbreiding betreft; — des te belangrijker was deze evenwel wat haren aard betrof, in zoo verre het dominerende positien gold, die veel belangrijker zijn dan bezit van woeste provincien, of ontvolkte gewesten. De afstand der Aziatische vestingen verzekerde niet alleen aan Rusland de ooskust van de Zwarte Zee, maar de contrôle over geheel Klein-Azie, de sleutels van Perzië en de Turksch-Aziatische gewesten, de mogelijkheid om zijne veroveringen zonder noemenswaardige hinderpalen naar het Oosten of het Westen, naar Teheran of naar Konstantinopel uit te breiden. Wallachije en Moldavie waren feitelijk onafhankelijk gemaakt, want aan den sultan was de magt ontnomen, zelfs de gestipuleerde schatting in te vorderen, of den voor zijn leven te kiezen vorst al of niet te erkennen. De gewigtigste vestingen waren voortaan van Konstantinopel afgescheiden; de heerschappij van den Donau behoorde voortaan aan Rusland; Servie was als 't ware van het Turksche rijk losgemaakt; de instandhouding van den Europeschen vrede was van de aanmatigingen van een Russischen beambte afhankelijk gemaakt; ja zelfs het regt om in Turksche wateren de binnenloopende schepen te onderzoeken — een regt, dat men geen onafhankelijken staat mag onthouden — was den sultan ontnomen. Had Rusland voor zich het regt bedongen, zijne troepen ten allen tijde, onafhankelijk van de toestemming des sultans door het Turksche gebied te mogen laten marcheren, dit ware te naauwernood gevaarlijker en vernederender voor Turkije geweest. Zulke voorwaarden zijn niet slechts vernietigend voor de souvereiniteit en gevaarlijk voor de veiligheid der Porte, maar daaraan lag de in het oog vallende strekking ten gondslag, om de positie en de belangen van al de zeestaten in de Middellandsche Zee afbreuk te doen. Men kan onmogelijk aannemen, dat dergelijke stipulatien met den wensch Zijner Keizerlijke Majesteit, om de onafhankelijkheid van Turkije in stand te houden, vereenigbaar zijn.

Dit is de hoofdinhoud, dit zijn de meest geprononçeerde plaatsen van de depêche, op welke graaf Aberdeen zich zoo dikwijls beriep. De bewijzen, die daarin worden opgesomd, dat Rusland door het tractaat van Adrianopel de zelfstandigheid van Turkije heeft vernietigd, zijn zeer juist; het zijn dezelfde welke in de laatste 25 jaren door vele schrijvers en journalisten zijn aangevoerd. Lord Aberdeen stemt hier in zijne redenering volmaakt overeen met Urquhart. Des te moeijelijker is het in deze omstandigheden eene verdediging van den edelen lord te zien. Hij zegt aan den graaf v. Nesselrode zwart op wit, dat Europa zich in de verzekeringen van Rusland bedrogen ziet. Hij erkent dat hij de strekking van het tractaat van Adrianopel volkomen begrepen heeft. Doch wat doet hij daartegen? Niets, volstrekt niets. Hij verzekert alleen herhaaldelijk in zijne depêche, dat dit verdrag aanleiding konde geven tot bedenkingen van al de Europesche mogendheden, en doet demoedigljk een beroep op de vredelievendheid en de gematigdheid van den czaar. Konde hij een oogenblik gelooven, dat dit beroep, dat niet door de geringste bedreiging vergezeld ging, den keizer van Rusland zoude bewegen de bepalingen van het tractaat te veranderen? Onmogelijk. Alzoo heeft de depêche nergens toe gediend, dan om aan de nakomelingschap te bewijzen, dat graaf Aberdeen in het jaar 1829 geen domkop was, en om het voor eenen Disraeli, na verloop van 25 jaren, mogelijk te maken, met alle regt te beweren, dat Aberdeen reeds in vorige jaren niet de bedrogene van Rusland, maar zijn medepligtige was. Dat graaf Aberdeen overigens juist nu deze depêche openbaar maakt, nadat hij tegenover lord Lyndhurst verzekerd had, dat Turkije en Europa van Rusland niets te vreezen hadden, is onbegrijpelijk. De edele graaf zegt thans het tegendeel van hetgeen hij vóór 25 jaren geschreven heeft en citeert dat, wat hij toen schreef als regtvaardiging tegen alles wat hem thans ten laste wordt gelegd. Daarin ligt eene tegenspraak zonder weergâ. Intusschen heeft de laatste rede des ministers in zooverre gewerkt, dat de heer Layard den handschoen, dien hij gereed hield om den minister toe te werpen, weder heeft ingetrokken, zoodat de verwachte debatten over een votum van wantrouwen niet hebben plaats gehad.

DUITSCHLAND.

— In de politieke kringen te Berlijn spreekt men veel van de zonderlinge wijze, waarop de keizer van Rusland zich onlangs over den tegenwoordigen staat van zaken zou geuit hebben: „Naar het mij toeschijnt, zeide hij tot den Oostenrijkschen gezant, is Rusland niet zoo diep gezonken, dat hetzelve de toestemming van andere mogendheden behoeft, indien het hem behaagt den Sultan te beoorlogen, of met hem over de voorwaarden van een te sluiten vrede te onderhandelen." — Men spreekt er mede van eene merkwaardige *voorspelling*, door den 90jarigen Wernyhora, uit de Ukraine, in het jaar 1768 op zijn sterfbed, in tegenwoordigheid van vele zijner vrienden gedaan. Na met de grootste naauwkeurigheid al de ongelukken geschilderd te hebben, die aan Polen ten deel zullen vallen, eindigde hij met de verklaring, dat er echter een tijdstip zal komen, dat de Engelschen en Franschen hunne legers en vloten met die der Turken zullen vereenigen, om den Noordschen kolossus te vernederen. Dan zullen de Polen zich mede bij duizenden en honderdduizenden verheffen, om hun verloren vaderland te herwinnen en te herstellen. Deze overlevering werd onlangs medegedeeld door den bekenden Poolschen banneling Michael Czaykowsky, thans Sadek-pacha, aanvoerder van het nieuw opgerigte corps Turksche kozakken.

— De Russische regering heeft aan alle in Polen wonende Pruisen aangezegd, dat zij zich als Russen moeten doen naturaliseren, of binnen vier weken hunne bezittingen verkoopen en het land verlaten.

— Volgens berigten uit Petersburg is keizer Nicolaas wel ziekelijk, maar niet zoo erg als andere geruchten het hebben doen voorkomen. Hij lijdt aan eene miltziekte.

ADVERTENTIEN.

LANDRAAD.

Op *Maandag* 18 *September* aanstaande, zullen op regterlijk gezag worden verkocht:

Een HUIS in de kampong *Gili*, grondhuur N°. 312, ten laste van PA MASNAIP.

Voor de woning van den Arabier SECH SALIM BIN MACHFOOLT BAKETIER, kampong *Ketapang*, van diens INBOEDEL, SARONGS, AMANDELEN, SOGAHOUT, SNUIF, WIEROOK, AZIJN, enz. enz.

De Deurwaarder,
(315) C. L. DINSBACH.

VENDUTIE

TE HOUDEN DOOR C. W. MEELBAUM

VOOR DE TOKO VAN E. MARTENS.

Op Woensdag den 20sten September aanstaande, van de ondervolgende goederen

PAS AANGEBRAGT
PER HERMINE MARIE ELISABETH
EN
STAATSRAAD BAUD,
ALS:

KLAMBOE-GOED,
GORDIJN-FRANJES,
DAMES en KINDER KOUSEN,
HEEREN en KINDER-SOKKEN,
POLKA-HOEDEN,
SITZEN,
DAMASTEN en LINNEN TAFELLAKENS,
SERVETTEN met randen per stel,
OOGJES-GOED,
SERVET-GOED,
RUWE KATOEN,
MADAPOLLAMS,
ZIJDEN DASSEN, VESTEN, PANTALONS,
CACHEMIRE TAFELKLEEDEN,
VOERING GAAS,
BAADJES NETELDOEK,
THIBET,
ESTRAMIEN,
SAIJET,
MITAINES, HANDSCHOENEN,
EAU DE COLOGNE,
ZIJDEN FRANJES, AGREMENTEN,
VETERBAND,
CHENILLE,
ZAKDOEKEN,
HEMDEN,
CHINESCHE DOEKEN,
LAMPEN BALLONS,
LAKWERK,
BLIKKEN GROENTENS,
GROENTEN IN VAATJES,
SELTZERWATER,
HOLLANSCHE ZUREN,
FRANSCH BIER,
KEUKEN SIROOP.

En al hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (336)

NOG ZAL OP BOVENSTAANDE
VENDUTIE
VERKOCHT WORDEN

Een Engelsche PIANO expresselijk voor dit klimaat vervaardigd, een kistje fijne TIMMERMANS-GEREEDSCHAPPEN net bewerkt, geschikt voor Heeren liefhebbers.
Een prachtig vergulde KLOK. (337)

J. J. VAN DEN BERGH.

MUZYKMEESTER en PIANOFORTE-STEMMER woont thans in de *Dapoean* (kaliemaas), ten huize van den heer J. VAN BOXEL. (326)

ALLEMANSGADING.

OP NIEUW

Gouverneur SIGAREN, en echte Toebansche CIGAREN, zware ROOKTABAK en GOUDASCHE PIJPEN, LUCIFERS en SIGARENPUNTJES. (331) DEELEMAN.

OP NIEUW ONTVANGEN

MANILLA SIGAREN, HAGEL in soorten, TRICOTS en gekleurde ZIJDEN DASSEN
bij (348) H. VAN DE VELDE.

CONCERT

Op Zaturdag den 16 dezer des avonds ten half acht ure in het gebouw der KOMEDIE te geven door het muziekgenootschap *St. Cecilia* en de zangvereeniging *Apollo*, waarvan de opbrengst zal strekken tot het inrigten eener concertzaal.

PROGRAMMA
Eerste Gedeelte.

1 Ouverture ZAMPA. *J. Herold.*
2 Variatien voor viool.
3 KRIEGER SCÈNE koor voor mannenstemmen van *Fischer.* uit te voeren met begeleiding van orchest.
4 Variatien voor fluit op het engelsche volkslied GOD SAVE THE KING van *Dronet.*
5 Ouverture *J. W. Kaliwoda.*

Tweede gedeelte.

1 Ouverture DER FREYSCHÜTZ. *C. von Weber.*
2 Solo voor bariton.
3 Obligaat voor clarinet fantaisie op LA MUETTE DE PORTICI van *S. Franke.* met begeleiding van orchest.
4 Kwartetten voor mannenstemmen JÄGERS LUST. *Astholz.* LES VOIJAGEURS AFFAMÉS. *C. Zöllner.*
5 Ouverture BELISAIRE. *Donnizetti.*

Aan H. H. inteekenaren zullen in tijds de entreebilletten rondgezonden worden, en als nog voor ieder verkrijgbaar zijn aan het lokaal der komedie à *f* 3 per billet *Vrijdag* en *Zaturdag* des voormiddags. (345)

ONTVANGEN BIJ VAN DRIESSCHE

PER STAATSRAAD BAUD.

Schoone ZIJDEN STOFFEN als, klein geruit gestreept en effen,
Zwarte schoone ZIJDEN HALSDOEKEN,
Gekleurde ZIJDEN FOULARDS,
Muziek voor PIANO met zang van de Nieuwste OPERA'S.
TRICOT, SATAIN DE LAINE, CASIMIER,
KANTOOR-LAMPEN met PORCELEINE BALLONS,
Schoone PETTEN,
Groote vellen MOROQUIN-LEER,
LIQUEUREN als, dubbele ANISETTE, CURAÇOA, CREME de PIRENNE en CITRONELLE,
Goede GENEVER,
SNUIF. (340)

PAS ONTVANGEN

Gebloemd en geruit KLAMBOEGOED,
zijden-en fil-d'Ecosse Heeren HANDSCHOENEN,
Fijne BORDUURWOL,
PARAPLUIES,
Versche HAMMEN,
Zoetem. KAZEN,
RIJNWIJN,
ROODE WIJN,
COGNAC van verschillende merken,
BESSENSAP,
ABSINTH,
Holl. KEUKENSIROOP,
ZUREN, etc.
bij (347) J. C. BERGMANS.

PAS ONTVANGEN
BIJ
A. DUYSHART.

Fraaije PIANINO'S, bijzonder goed van klank; uit de fabriek van *B. Schertz* te *Rotterdam.*
BOEKBINDERS-VERNIS,
ZEILGAREN,
LOODWIT,
MENIE,
En alle andere soorten van VERFWAREN (*alles eerste qualiteit*). (344)

ALLEMANSGADING.

PULVERMACHER'S PATENT PORTABLE HIJDRO-ELECTRIC VOLTAIC CHAIN.
(332) DEELEMAN.

PAS UITGEPAKT

AFGEWERKTE CANAPE-KUSSENS, LAMP en SCHELLEN-KLEEDJES, LAMPSLUIJERS.

OM OP TE BORDUREN:

PORTEFEUILLES, PORTE-MONNAIES, BRILETUIS, LEESLESSENAARS, BOSTON DOZEN, TABAK en SIGAREN KISTJES, benevens GEHAAKTE Heeren MUTSEN.
(335) bij P. J. GERSOM.

ALLEMANSGADING.

VOORHANDEN
FIJNE WIJNEN
ALS:

HERMITAGE, VILLENEUVE CHATEAU de Cantemerle, LEOVILLE, BOURGOGNE CHAMBERTIN, CHAMPAGNE merk (*van der Veken Pere et fils.*)
(334) DEELEMAN.

TE KOOP.

Een HUIS, ERF en BIJGEBOUWEN gelegen in de *kaliesosok* No. 3, bewoond door en te bevragen bij,
(346) J. G. GRAUSS.

TE KOOP.

BENDIJ, PAARD en TUIG te bevragen bij
(323) BUTTELING.

ALLEMANSGADING.

VOORHANDEN

VERSCH BANKET en SUIKERWERK van *Schalenkamp*, MORELLEN op BRANDEWIJN Engelsche en Hollandsche PEPERMUNT, Samarangsche BESCHUITEN enz.
(333) DEELEMAN.

OP NIEUW ONTVANGEN.
PER STAATSRAAD BAUD
DIRECT VAN DE EERSTE
FRANSCHE FABRIEKEN.

UNI BAREGES,
SATINÉ BAREGES,
GEDAMASSEERDE BAREGES,
GEDRUKTE BAREGES,
BRILLANTINES,
PRACHTIGE ZIJDEN KLEEDEN,
CHALES-LONG,
ECHARPES,
BAL-ROBES,
BRUIDS-JAPONNEN
(*Allen de nieuwste en laatste Parijzer dessins.*)
DAMES-KOUSEN,
KINDER-KOUSEN,
KINDER-SOKJES
HEEREN WITTE EN GEKLEURDE SOKKEN,
ZIJDEN GALONS,
LINTEN,
FLUWEELEN LINTEN,
HANDDOEKEN EN SERVETGOED,
DAMASTEN STELLEN TAFELGOED,
RAWORTH'S 6 dr. ZWIJNSHOOFD KLOSSEN, van No. 30 tot 160
Heeren witte en gekleurde HEMDEN,
Zwart ZIJDEN en satijnen DASSEN,
Vesten SATIJN,
Alles tot zeer billijke prijzen.
(325) bij E. MARTENS.

MUZIJK-GENOOTSCHAP ST. CECILIA.

Aan H. H. leden wordt bekend gemaakt dat, te beginnen met heden, de wekelijksche REPETITIEN en CONCERTEN voortaan zullen gehouden worden in het GEBOUW DER KOMEDIE.

SOERABAYA, *De Secretaris*,
6 *September* 854. (338) G. H. KUNEMAN

ALLEMANSGADING.

Een paar DAMES-KLEERKASTEN met DAMAST en een paar EETENSKASTEN met groen IJZERGAAS bekleed.
(307) DEELEMAN.

UITMUNTENDE Brusselsche RIJTUIGEN in soorten, pas aangebragt bij
(342) MAJOR MATZEN & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM
(343) bij P. KERVEL & CO.

Bij E. FUHRI is ontvangen:

K. HAMER. *Helenus. Een portret uit de zeventiende eeuw.*
CATHERINE SINCLAIR. (*Schrijfster van „Jane Bonverie" enz.*) *Lord en lady Harcourt.*
SUZANNA MARIA BOËSEKEN. (*Schrijfster van twee gevangenen.*) *Alcmenon. Een geschiedkundig verhaal.*
C. VAN SCHAICK. *Geert. Een volksverhaal.* Met platen.
H. ZSCHOKKE. *Alamontade, de geleislaaf. Een boek voor onbedorven harten, die aan godsdiensttwijfel lijden.*
IDEM. *Oud en nieuw.*
IDEM. *Wezen en Schijn.*
IDEM. *Scherts en Ernst.*
IDEM. *Licht en Schaduw.*
FREDERIKA BREMER. (*Schrijfster van de Buren enz.*) *Novellen.*
IDEM. *Vijf maanden. Een boek van vertroosting op den weg des lijdens. Met portret.*
S. J. v. d. BERGH. *Balladen en gedichten.*
Dr. R. A. S. PICCARDT. *Uw Leidsman. Geschenk aan jeugdige christenen.*
ALEXANDER VERHEUL. *Schetsen met de pen.*
A. v. d. HOOP JRS. ZOON. *Twaalf Daguerréotijpen.*
IDEM. *Nieuwe Daguerréotijpen.*
FLORA. *Voor de jeugd met acht fraai gekleurde plaatjes.*
HENRIETTE MARIA L***. *Coquetterie.*
Nederlandsch jaarboekje voor vrijmetselaren 5853.
Beschouwingen over het aesthetische der bouwkunst.
P. M. BRUTAL DE LA RIVIÈRE. *Kort begrip der werktuigkunde. Handleiding bij onderwijs en zelfoefening; door Thomas Tate.*
FR. JUNGHUHN. *Plantae Junghunhnianae. Enumeratio Plantarum, quas in insulis Java et Sumatra. Fasc.* I et II.
Diverse soorten stalenpennen.
SCHRIJFINKT. *In kruikjes en fleschjes.*
CARMIN.
DECALQUEERPAPIER.
PROPATRIA. *Diverse qualiteiten.*

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

6 Sept. W. Johannes, van Passoeroean; J. Even, van Kedierie.— 7 Sept. J. A. Coblijn, E. Caron, beiden van Samarang; L. E. Kolmus, van Bondowosso. — 8 Sept. B. B. Lagendijk, van Bodjonegoro; F. A. N. Lorentz, van Bodowosso. — 11 Sept. J. F. J. Dutrieux, van Passoeroean; C. von Franquemont, van Samarang; C. H. de Rens, van Grissee; Mevr. Valberg en J. Stokhekker, beiden van Samarang. —

HOTEL HONTOFT.

P. P. Hoogland, Mento van Gijzel, Smit. Rotgans, allen van Batavia; G. Muijmink van Samarang en de 1e Luit. Schröder, uit de stad.

MARINE HOTEL.

6 Sept. J. Coblijn, Termijtelen en Echgenoote, allen van Samarang. — 7 Sept. Pangerang Ario, Tjokro kesoemo, Adi Nigoro, Prawirio die Ningrat, allen van Madura.— 8 Sept. Van Vlissingen, van Passoeroean; Bervoets, van de Reede.— 9 Sept. de Groot, van Batavia.— 10 Sept. Feldman en Eeg beiden van de Reede. — 12 Sept. Rijk, van Batavia.

HOTEL DE COMMERCE.

7 Sept. F. A. N. Lorentz, van Panaroekan.— 10 Sept. J. F. A. Versteegh, van Bezoekie.— 12 Sept. Thomas M. Craig, van het verongelukte schip Jomima Pareira.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

Van eene dochter, de Echtgenoote van C. Chanvignij de Blot, Samarang 18 Augustus — M. S. Kroesen, Tromp, Z. 28 Augustus.— H. L. Stoltman, Joseph, Z. Batavia 1 September.— M. F. E. Dahmen, Mes, Z. Serang 28 Augustus.—

Getrouwd:

T. C. Geselschap met H. W. D. de Bruijn, Batavia 21 Augustus.— Mr. D. L. F. de Paulij met A. M Breton de Nijs, Batavia 28 Augustus. — E. W. A. Ludeking met M. S. C. Eisinger, Batavia 31 Augustus.

Overleden:

W. Thesingh, 3 j. Moeara (nabij Buitenzorg), 14 Augustus.— A. Chambrij, 2de luit. van het 7de bat. inf., Montrado 5 Augustus.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 6 September tot en met 12 September 1854.

AANVOER

Van Batavia per de stoomboot *Java*, gezagv. G. CURTIS, agen FRASER EATON & Co.

24 ktn. gedr. katoen, 1 kln. kistje. 20 ktn. man sigaren, ADAM & Co.; 9 ktn. chin. goederen, 51 zkn zwt. peper, LIBOIS; 20 ktn. en bln. diverse lijnwaden, 7 oxhd madera, 1 kts. vruchten op water, 1 kt. zadel met toebehooren, FRASER EATON & Co; 1 kt sarongs, 1 pak laken, SECH ABDUL KADIR, 2 bln. gev. katoen, 1 kt. gedr., 150 vts. boter, KERVEL & Co.; 1 kt diverse, VAN DELDEN; 8 ktn. lijnwaden, McMILLAN MARTEN & Co.; 1 kts goudwerk en horologie, SAND; 1 kt. modewaren, MEHLBAUM; 16 ktn bensoin, HIKING HIER; 1 baal laken, 3 ktn. slooten, KARTHAUS; 300 krandjgs. gambier, 4 ktn kommen en goudverguldsels, 15000 ps. zilvermunt 2200 ps. aan 2½ guldenstukken, LIEN BIEN LIAN.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Said Maskoor*, gezagv. MOHAMAT SALEH, agent GEZAGVOERDER.

570 bossen rotting, 35011 ps maloekoematten, 1300 ps. kadjangmatten, 20 zkn was. HADJIE ABDUL JALIL.

Van Batavia per het Ned. schip *Vincentius van Paulo*, gezagv. H. DE GROOT, agent RUIJL CRAMER & Co.

215 ton steenkolen. FRASER EATON & Co.

Van Balie per het Engl. schip *Sophia Fraser*, gezagv. A GRIFFEN, agent ADAM & Co.

3600 picols rijst, GEZAGVOERDER.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Machmoedie*, gezagv SECH ABDUL RACHMAN, agent GEZAGVOERDER.

5825 bossen rotting, 140 ps. planken, 2410 ps. maloekoematten, 6630 ps. kadjang matten, GEZAGVOERDER.

Van Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. SCHMIDT, agent W. CORES DE VRIES.

31 collis ijzerwerk, 5 ktn. muzijk-instrumenten, 13 ktn. kramerijen, 19 ktn. zinkblik, 6 vtn. spijkers, 22 ktn. en balen modewaren en zijden goederen, ADAM & Co.; 10 ktn. cognac, MAJOR MATZEN & Co; 20.000 ps sp. matten, 20,000 ps zilveren specie, 60 vtn loodwit, 1 vt. spijkers, NHM. 3 ktn. modewaren. MEHLBAUM; 5 ktn. liekeuren, 1 kt leder, SCHOTT & Co.; 23 ktn. provisiën en modewaren, BERGMANS; 1 kt goudwerk, McMILLAN MARTEN & Co.; 12 ktn. vruchten op brandewijn en water, KERVEL & Co.; 10 ktn. parapluien, 6 ktn doeken, 15 ktn. kramerijen, ADAM & Co.; 2 bln. laken, 5 ktn. modewaren, VAN ECK & Co

Van Samarang per de Ned. Ind. schoener *Aloei Segaf*, gezagv. OEWA MOESOE, agent GEZAGVOERDER.

25 kts slaolie, 4 kts. vruchten op brandewijn, 3 ktn. wijn, 10 ktn vruchten op water, VAN RAALTEN EN KOCKEN, 50 vtn. bier, RUIJL CRAMER & Co.; 1 kt pennen, 1 kt. modewaren, KARTHAUS; 4 pic. was en eenige chin goederen en kleinigheden, ORDER.

Van Nederland viâ Batavia per het Ned schip *Goede Verwachting*, gezagv. F. ROTGANS, agent FRASER EATON & Co.

100 manden bier, KERVEL & Co.; 20 keld., ktn provisiën, 26/2 ankers provisiën, 14 manden provisiën, RUIJL CRAMER & Co.; 3 ktn modewaren, VAN DELDEN; 1 kt. genever, ORDER: 1 kt. kramerijen, GOSCH; 6 vts. boter, VAN DE POEL; 1 kt. ijzerwerk, DUIJSHART; 1 kt. provisiën, ONNEN; 100 vts. boter. ORDER; 6 ktn. ansjovisch, SCHIMMELPENNINCK; 9 ktn. en vts. provisiën, FRASER EATON & Co.; 16 ktn. manufacturen, HOEKSTRA GIJSING & Co; 15 bln. koffij zakken, 100 vts. boter, VAN ECK & Co.; 7 ktn. boeken, papier en provisiën, VAN DRIESSCHEN; 200 vts boter, ORDER, 2 ktn. wapenen, MAJOR MATZEN & Co.; 6 ktn. spiegels en schilderijen, 31 ktn. katoenen, GRANPRÉ MOLIÈRE & Co.; 36 ktn. provisiën, 1 baal kurken, 30 vts. bier, 5 ktn. meubelen, 2 ktn. klokken, 100 ktn. wijn, WANDERS; 2 ktn. klokken, 20 vtn. bier, DE BRUIJN.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Machmoedie*, gezagv. SECH ABDUL RACHMAN, agent GEZAGVOERDER.

5825 bossen rotting, 140 ps. planken, 2410 matten, 6630 ps. kadjangmatten, GEZAGVOERDER.

Van Nederland viâ Samarang per het Ned. *Vier Gebroeders*, gezagv. WIEGMINK, agent GRANPRÉ MOLIÈRE & Co.

1 kt. suikermonsters, ADAM & Co., 2 ktn. suikermonsters, MAJOR MATZEN & Co.; 1 kt leder en kramerijen, 2 ktn kleedingstukken, DEELEMAN; 1 kt. manufacturen, VAN DER LINDEN; 100 vts. boter. GRANPRÉ MOLIÈRE & Co.; 3 ktn. meubelen en karpetten, GOSCH; 53 collis provisiën, W. CORES DE VRIES; 17 ktn. glas en aardewerk, VERSTEEGH; 10 ktn. banket, GOSCH; 16 collis provisiën, CORES DE VRIES; 172 vts. boter, GRANPRÉ MOLIÈRE & Co; 18 collis dranken, VAN DRIESSCHEN; 23 ktn. manufacturen, TIEDEMAN EN VAN DER BURG; 155 collis diverse provisiën en dranken, VAN DELDEN; 100 vts. loodwit, 1 vt. menie, DUIJSHART; 22 collis manufacturen, KARTHAUS; 20 vtn. bier, VAN RAALTEN EN KOCKEN; 60,000 ℔ steenkolen, CORES DE VRIES; 10/2 pijpen bier, 50 vts boter, 50 keld. genever, GRANPRÉ MOLIÈRE & Co; 80 collis scheepsbehoeften, eenige provisiën en kleinigheden, ORDER.

Van Banjermassing per de Ned Ind bark *Atiatul Moulah*, gezagv. SECH SEHAN BIN SAID BAUSIR, agent GEZAGVOERDER.

3100 bossen rotting, 8900 ps. matten, 7200 ps kadjangmatten, GEZAGVOERDER; 200 ton steenkolen, CORES DE VRIES.

UITVOER

Naar Palembang viâ Sumanap per het Ned. Ind. schip *l'Espérance*, gezagv. F HORNING.

20 kts. zeep, 5 kelders genever, 10 ktn cognac, 40 dozijn holld. bier, 1 kt. provisiën, 5 vts boter, GEZAGVOERDER.

Naar Nederland viâ Samarang per het Ned. schip *Sumatra*, gezagv. H. GRIVEL.

300 pic. tin, NHM.

Naar Balie per de Bals. schoener *Tijro*, gezagv. PA SAMARANG.

67 rollen matten, ADAM & Co.; 140 stuks blikkenlantaarns, 7 corgs. slendangs, 100 pks. speelkaarten, RAJAH AJONG KEDE; 1 kt. en 1 baal slendangs, ADAM & Co.

Naar Nederland viâ Panaroekan per het Ned. schip *de Zwijger*, gezagv. P. P. HOOGLAND.

120 picols rotting, NHM.

Naar Nederland viâ Panaroekan per het Ned. schip *Staatsraad Baud*, gezagv. F. DE JONG.

350 picols tin, 360 98/100 pic. suiker, 120 picols rotting, NHM.

Naar Pondicherij per het fransche schip *le Vaillant Basque*, gezagv. F. GOT.

400 kts. witte wijn, KERVEL & Co.

Marktprijzen.

SUIKER No 16 per picol ƒ 12¼.—
Id. „ 15 „ „ „ 11¾ —
Id. „ 14 „ „ „ 11¼.—
Id. „ 13 „ „ „ 10¾ —
Id. „ 12 „ „ „ 10¼.—
KOFFIJ per picol ƒ 25.—
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 135 à ƒ 140.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 160 à ƒ 170.—
KOFHUIDEN per 100 st. ƒ 240.—
ARAK per legger ƒ 50. -
OLIE (KLAPPER) per picol ƒ 19.—
OLIE (KATJANG) ƒ 16.—
KADJANG MATTEN ƒ 10.—
ROTTING ƒ 4½ à ƒ 5 —

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 17den September 's morgens ten half 9 ure.
Nederduitsch.
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag, den 17den September 's morgens ten half 9 ure.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Sept. 5	Nederlandsche	De Zwijger.	P. P Hoogland.	Batavia.
„ 6	„	Mercurius.	J. H. Walter.	„
„ —	Nederl. Ind.	Tedok.	Pa Baiena	Bawean.
„ —	„ „	stoomschip Java.	G. R. Curtis.	Batavia.
„ 7	„ „	Fathoel Haer.	Said Mohamat Molahaijla.	Grissee.
„ 8	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„ —	„ „	Krabbe.	Mardam.	„
„ 9	„ „	Said Maskoor.	Mohamat Saleh.	Banjermassing.
„ —	Engelsche	Sophia Fraser.	A. Griffin.	Balie (Ampenan.)
„ 10	Nederl. Ind.	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia.
„ —	„ „	Carolina.	Barie.	Bezoekie.
„ —	Nederlandsche	Vincentius van Paulo.	K. H. de Groot.	Batavia.
„ —	Nederl. Ind.	Machmoedie.	Said Abdul Rachman.	Banjermassing.
„ —	Nederlandsche	Vier Gebroeders.	G F. Wiegmink.	Batavia.
„ 11	„	De Goede Verwachting.	F. J. Rotgans.	Samarang.
„ —	Nederl. Ind.	Atiatul Moula.	Sech Schan Baoeseer.	Banjermassing.
„ —	„ „	Aloei Segaf.	Oewa Soegie.	Pontianak.
„ —	„ „	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Probolingo.
„ —	„ „	Asultanie.	Said Aloei Segaf.	Grissee.
„ —	„ „	Bee.	Sie Tjie Siong.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Sept. 6	Balische	Tijro.	Samarang.	Balie (Ampenan.)
„ 7	Nederlandsche	l'Esperance.	F. M. Hornung.	Palembang over Sumanap.
„ 8	Nederl. Ind.	stoomschip Java.	G. R. Curtis.	Sapoedie.
„ —	„ „	Kasbilmaäs.	Said Abdul bin Jafar Alwahat.	Grissee.
„ 9	Nederlandsche	Staatsraad Baud.	F. de Jong.	Nederland over Panaroekan.
„ —	„	De Zwijger.	P. P. Hoogland.	„ „ „
„ 11	Fransche	Vaillant Basque.	F. Got.	Pondicherij.
„ —	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Probolingo.
„ 12	Engelsche	Sophia Fraser.	A. Griffin.	Balie (Ampenan.)

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Europa.	H. Poort.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
„	Elisa Susanna.	F. Cars.	„	W. Cores de Vries.
„	Stad Utrecht.	J. Jaskie.	„	Tiedeman van der Burg.
„	Stad Amsterdam.	Stokvliet.	„	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	Otodine.	J. Boog.	Golf van Persie.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Ternate.	J Stokhekker.	Nederland.	W. Cores Vries.
Zweedsche	Vanadis.	Petterson.	„	Kervel & Co.

Aangekomen Passagiers

Met het Ned. Ind. stoomschip *Java*. De Heeren van Gijsel en fam., Caron en fam., Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, Mevrouw Andriessen, Valberg, Besier, de Heer Clignet en Z. M. troepen— Met de Ned. Ind. schoener *Carolina*, de Heer J. F. A. Versteegh.

Schepen liggende ter reede

Z M Wachtkorvet Nehalennia; stoomschepen Merapie, Onrust; de schoenerbrik Ambon; Gouv. schoener Anna Dijomene; de schepen La Gironde, thans herud. Menado, Stad Amsterdam, Admiraal Tromp, Stad Utrecht, Europa; de barken Fatal Maän, Hoksoen, Alexandre Bertrand thans hern Ternate, Otodini, Prins Hendrik, Jacobus Martinus, J. C. Schotel, Elisa Susanna; de brik Solide thans hern. El Masshoor; de schoeners Fathal Rachman, thans hern. Selaparang, Sweeping, Harriet, thans hern. Julie Djaleha.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

5 Sept. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

7 Sept. de Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv Mardam, van Soerabaya

8 Sept. de Ned. bark Hoksing, gezagv. Said Mohamad bin Alogwie Assegaf, van Sumbawa.

VERTROKKEN.

7 Sept. de Ned Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Saiman, naar Japara; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv Katjoong, naar Soerabaya; de Ned Ind kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam.

9 Sept. de Ned Ind schoener *Katjong*, gezagv. Pa Sarip, naar Batavia, viâ Soerabaya, Toeban, Joana, Rembang, Japara, Samarang, Pekalongan, Tegal, Cheribon, Indramaijoe en Pamanoekan; passagiers voor Batavia de heeren R. W. Thomsom en P. M. Berg

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

9 Sept. de Ned. Ind. bark *Joedoel Wadoet*, gezagv. Said Sech bin Hoesin Segaf, van Batavia.

VERTROKKEN.

7 Sept. de Ned Ind bark *Almansoor Saria*, gezagv. Mohamad Said, naar Banjermassing

8 Sept. de Ned. Ind. bark *Hector*, gezagv. J. M. Schoon, naar Tjilatjap.

Schepen liggende ter reede.

De schooners Sumanap, Mifrejool Moelook, Sie Damar, Maria; de barkschepen Catharina Hendrika, Nauwan Eljoesoor, Bacht Mastora en Joedoel Wadoet en de brik Sie Kanoegrahan.